

ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1988

Vyhlášené: 26.02.1988 Časová verzia predpisu účinná od: 26.02.1988 do: 11.03.1988

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

15

VYHLÁŠKA

ministra zahraničných vecí

zo 4. septembra 1987

o Viedenskom dohovore o zmluvnom práve

Dňa 23. mája 1969 bol vo Viedni prijatý Viedenský dohovor o zmluvnom práve.

S dohovorom vyslovilo súhlas Federálne zhromaždenie Československej socialistickej republiky. Listina o prístupe Československej socialistickej republiky k Viedenskému dohovoru o zmluvnom práve bola uložená u generálneho tajomníka OSN 29. júla 1987 s výhradou, že Československá socialistická republika sa necíti viazaná ustanovením článku 66 dohovoru a vyhlasuje v súlade so zásadou suverénnej rovnosti štátov, že v každom prípade je na predloženie sporu Medzinárodnému súdnemu dvoru alebo na zmierovacie konanie potrebný súhlas všetkých strán sporu.

Dohovor nadobudol platnosť na základe svojho článku 84 ods. 1 dňom 27. januára 1980. Pre Československú socialistickú republiku nadobudol platnosť v súlade so svojím článkom 84 ods. 2 dňom 28. augusta 1987.

Český preklad dohovoru sa vyhlasuje súčasne. *)

Minister:

Ing. Chňoupek v. r.

VIEDENSKÝ DOHOVOR o zmluvnom práve

Preambula

Štáty, ktoré sú stranami tohto dohovoru,

berúc do úvahy základnú úlohu zmlúv v histórii medzinárodných vzťahov,

uznávajúc stále väčší význam zmlúv ako prameňa medzinárodného práva a prostriedku pre rozvoj mierovej spolupráce medzi národmi bez ohľadu na ich štátne a spoločenské zriadenie,

súc si vedomé, že zásady slobodného súhlasu, dobromyseľnosti a pacta sunt servanda sú všeobecne uznávané,

potvrdzujúc, že spory týkajúce sa zmlúv sa musia, rovnako ako iné medzinárodné spory, riešiť mierovými prostriedkami a v súlade so zásadami spravodlivosti a medzinárodného práva,

pripomínajúc odhodlanie ľudu Spojených národov vytvoriť podmienky, za ktorých môžu byť zachované spravodlivosť a úcta k záväzkom plynúcim zo zmlúv,

majúc na zreteli zásady medzinárodného práva vtelené do Charty Organizácie Spojených národov, ako je zásada rovnoprávnosti národov a ich právo na sebaurčenie, zásada zvrchovanej rovnosti a nezávislosti všetkých štátov, zásada nevmiešavania sa do vnútorných záležitostí štátov, zásada zákazu hrozby silou alebo použitia sily a zásada všeobecného uznávania a dodržiavania ľudských práv a základných slobôd pre všetkých,

súc presvedčené, že kodifikácia a pokrokový rozvoj zmluvného práva, ktoré sa dosiahli v tomto dohovore, budú slúžiť na dosiahnutie cieľov Spojených národov vyhlásených v Charte, ako je udržanie medzinárodného mieru a medzinárodnej bezpečnosti, rozvoj priateľských vzťahov medzi národmi a uskutočňovanie medzinárodnej spolupráce,

potvrdzujúc, že pravidlá medzinárodného práva obyčajového budú aj naďalej upravovať otázky, ktoré neupravujú ustanovenia tohto dohovoru,

dohodli sa na tomto:

ČASŤ I ÚVODNÉ USTANOVENIA

Článok 1 Pôsobnosť dohovoru

Tento dohovor sa vzťahuje na zmluvy medzi štátmi.

Článok 2 Používané výrazy

1. Na účely tohto dohovoru:

- a) „zmluva“ je medzinárodná dohoda uzavretá medzi štátmi písomnou formou, spravujúca sa medzinárodným právom, spísaná v jedinej alebo vo dvoch alebo viacerých súvisiacich listinách, nech je jej názov akýkoľvek;
- b) „ratifikácia“, „prijatie“, „schválenie“, „prístup“ je v jednotlivých prípadoch takto pomenovaný medzinárodný úkon, ktorým štát prejavuje na medzinárodnom poli svoj súhlas s tým, že bude viazaný zmluvou;
- c) „plnomocenstvo“ je listina vydaná príslušným orgánom štátu, ktorá splnomocňuje jednu alebo viac osôb zastupovať štát pri rokovaní, pri prijatí alebo overení textu zmluvy, vyjadriť

súhlas štátu s tým, že bude viazaný zmluvou, alebo vykonať akýkoľvek iný úkon, ktorý sa týka zmluvy;

- d) „výhrada“ je jednostranné akokoľvek formulované alebo označené vyhlásenie urobené štátom pri podpise, ratifikácii, prijatí alebo schválení zmluvy alebo pri prístupe k nej, ktorým tento štát zamýšľa vylúčiť alebo zmeniť právny účinok určitých ustanovení zmluvy pri ich použití voči tomuto štátu;
  - e) „štát, ktorý sa zúčastnil na rokovaní“, je štát, ktorý sa podieľal na vypracovaní a prijatí textu zmluvy;
  - f) „zmluvný štát“ je štát, ktorý prejavil súhlas s tým, že bude viazaný zmluvou, či nadobudla platnosť, alebo nie;
  - g) „zmluvná strana“ je štát, ktorý prejavil súhlas s tým, že bude viazaný zmluvou, a voči ktorému je zmluva v platnosti;
  - h) „tretí štát“ je štát, ktorý nie je stranou zmluvy;
  - i) „medzinárodná organizácia“ je medzivládna organizácia.
2. Ustanovenia odseku 1 o výrazoch používaných v tomto dohovore nemajú vplyv na použitie týchto výrazov alebo ich zmysel, ktorý im môže byť daný vo vnútroštátnom práve akéhokoľvek štátu.

Článok 3

Medzinárodné dohody, na ktoré sa dohovor nevzťahuje

Skutočnosť, že sa tento dohovor nevzťahuje na medzinárodné dohody dojednané medzi štátmi a inými subjektmi medzinárodného práva alebo medzi týmito subjektmi medzinárodného práva ani na medzinárodné dohody, ktoré sa nedojednali písomnou formou, nepôsobí:

- a) na právoplatnosť takých dohôd;
- b) na použitie akýchkoľvek v tomto dohovore obsiahnutých pravidiel, ktoré by sa na také dohody vzťahovali podľa medzinárodného práva nezávisle na tomto dohovore;
- c) na použitie dohovoru na vzťahy medzi štátmi, ktoré sú upravené medzinárodnými dohodami, ktorých stranami sú aj iné subjekty medzinárodného práva.

Článok 4

Vylúčenie spätnej pôsobnosti dohovoru

Tento dohovor sa vzťahuje len na zmluvy uzavreté medzi štátmi až potom, keď dohovor nadobudol voči nim platnosť, bez ujmy všetkých pravidiel v ňom obsiahnutých, vzťahujúcich sa na zmluvy podľa medzinárodného práva nezávisle na tomto dohovore.

Článok 5

Zmluvy zakladajúce medzinárodné organizácie a zmluvy prijaté v medzinárodnej organizácii

Tento dohovor sa vzťahuje na každú zmluvu, ktorá je zakladajúcou listinou medzinárodnej organizácie, a na každú zmluvu prijatú v medzinárodnej organizácii bez ujmy všetkých príslušných pravidiel danej organizácie.

ČASŤ II

UZAVIERANIE ZMLÚV A NADOBÚDANIE ICH PLATNOSTI

Oddiel 1: Uzavieranie zmlúv

Článok 6

Spôsobilosť štátov uzavierať zmluvy

Každý štát má spôsobilosť uzavierať zmluvy.

Článok 7

Plnomocenstvo

1. Určitá osoba sa považuje za zástupcu štátu pre prijatie alebo overenie textu zmluvy alebo pre vyjadrenie súhlasu štátu s tým, že bude viazaný zmluvou:
  - a) ak predloží riadne plnomocenstvo, alebo
  - b) ak z praxe príslušných štátov alebo z iných okolností vyplýva, že bolo ich úmyslom považovať túto osobu za zástupcu štátu pre uvedené úkony a upustiť od predloženia plnomocenstva.
2. Z titulu svojich funkcií a bez predloženia plnomocenstva sa za zástupcu svojho štátu považujú:
  - a) hlavy štátov, predsedovia vlád a ministri zahraničných vecí, a to pre všetky úkony súvisiace s dojednávaním zmluvy;
  - b) vedúci diplomatickej misie, a to pre prijatie textu zmluvy medzi vysielajúcim štátom a prijímajúcim štátom;
  - c) poverení zástupcovia štátov na medzinárodnej konferencii, v medzinárodnej organizácii alebo na niektorom z jej orgánov, a to pre prijatie textu zmluvy na tejto konferencii, v tejto organizácii alebo na orgáne.

Článok 8

Dodatočné potvrdenie úkonu vykonaného bez oprávnenia

Úkon súvisiaci s dojednaním zmluvy a vykonaný osobou, ktorá podľa článku 7 nemôže byť pokladaná za oprávnenú zastupovať štát na tento účel, je právne neúčinný, ledaže ho tento štát dodatočne potvrdí.

Článok 9

Prijatie textu

1. Text zmluvy sa prijíma, s výnimkou prípadov uvedených v odseku 2, so súhlasom všetkých štátov, ktoré sa podieľajú na jeho vypracovaní.
2. Text zmluvy sa prijíma na medzinárodnej konferencii dvojtretinovou väčšinou prítomných a hlasujúcich štátov, ledaže sa tieto štáty rovnakou väčšinou rozhodli použiť iné pravidlo.

Článok 10

Overenie textu

Text zmluvy sa stáva pôvodným a konečným:

- a) ak sa zachoval postup ustanovený v texte alebo dohodnutý štátmi, ktoré sa podieľali na vypracovaní zmluvy, alebo
- b) ak nie je taký postup ustanovený, tak podpisom ad referendum alebo parafovaním textu zmluvy alebo záverečného aktu konferencie obsahujúceho text, a to zástupcami týchto štátov.

Článok 11

Spôsoby vyjadrenia súhlasu s tým byť viazaný zmluvou

Súhlas štátu s tým, že bude viazaný zmluvou, môže byť vyjadrený podpisom, výmenou listín tvoriacich zmluvu, ratifikáciou zmluvy, jej prijatím, schválením alebo prístupom k nej alebo iným dohodnutým spôsobom.

Článok 12

Súhlas s tým byť viazaný zmluvou vyjadrený podpisom

1. Súhlas štátu s tým, že bude viazaný zmluvou, sa vyjadruje podpisom zástupcu tohto štátu, ak:
  - a) zmluva ustanovuje, že podpis bude mať tento účinok;
  - b) sa inak potvrdí, že štáty, ktoré sa zúčastnili na rokovaní, sa dohodli, že podpis bude mať tento účinok;

- c) úmysel štátu, aby podpis mal tento účinok, vyplýva z plnomocenstva jeho zástupcu alebo bol vyjadrený v priebehu rokovania.
2. Na účely odseku 1:
- a) parafovanie textu má účinky podpisu zmluvy, ak je potvrdené, že sa tak dohodli štáty, ktoré sa zúčastnili na rokovaní;
- b) podpis zmluvy ad referendum zástupcom štátu má účinky konečného podpisu zmluvy, ak ho tento štát potvrdil.

Článok 13

Súhlas s tým byť viazaný zmluvou vyjadrený výmenou listín tvoriacich zmluvu

Súhlas štátov s tým, že budú viazané zmluvou, ktorú tvoria navzájom vymenené listiny, sa vyjadruje touto výmenou:

- a) ak listiny ustanovujú, že ich výmena bude mať tento účinok; alebo
- b) ak je inak potvrdené, že sa štáty dohodli, že výmena listín bude mať tento účinok.

Článok 14

Súhlas s tým byť viazaný zmluvou vyjadrený ratifikáciou, prijatím alebo schválením

1. Súhlas štátu s tým, že bude viazaný zmluvou, sa vyjadruje ratifikáciou, ak:
- a) zmluva ustanovuje, že tento súhlas je vyjadrený ratifikáciou;
- b) je inak potvrdené, že štáty, ktoré sa zúčastnili na rokovaní, sa dohodli, že ratifikácia sa bude požadovať;
- c) zástupca štátu podpísal zmluvu s výhradou ratifikácie; alebo
- d) úmysel štátu podpísať zmluvu s výhradou ratifikácie vyplýva z plnomocenstva jeho zástupcu alebo bol vyjadrený v priebehu rokovania.
2. Súhlas štátu s tým, že bude viazaný zmluvou, sa vyjadruje prijatím alebo schválením za rovnakých podmienok ako pri ratifikácii.

Článok 15

Súhlas s tým byť viazaný zmluvou vyjadrený prístupom

Súhlas štátu s tým, že bude viazaný zmluvou, sa vyjadruje, ak:

- a) zmluva ustanovuje, že taký súhlas môže tento štát vyjadriť prístupom;
- b) je inak potvrdené, že štáty, ktoré sa zúčastnili na rokovaní, sa dohodli, že tento štát môže vyjadriť taký súhlas prístupom; alebo
- c) sa všetky zmluvné strany neskôr dohodli, že taký súhlas môže tento štát vyjadriť prístupom.

Článok 16

Výmena alebo uloženie ratifikačných listín, listín o prijatí, schválení alebo prístupe

Pokiaľ zmluva neustanovuje inak, ratifikačné listiny, listiny o prijatí, schválení alebo prístupe zakladajú súhlas štátu s tým, že bude viazaný zmluvou dňom:

- a) ich výmeny medzi zmluvnými štátmi;
- b) ich uloženia u depozitára; alebo
- c) ich oznámenia zmluvným štátom alebo depozitárom, ak sa tak dohodlo.

Článok 17

Súhlas s tým byť viazaný časťou zmluvy a voľba rozdielnych ustanovení

1. Bez ujmy článkov 19 až 23 je súhlas štátu s tým, že bude viazaný časťou zmluvy, účinný, ak to zmluva pripúšťa alebo ak s tým ostatné zmluvné štáty súhlasia.
2. Súhlas štátu s tým, že bude viazaný zmluvou, ktorá pripúšťa voľbu medzi rozdielnymi ustanoveniami, je účinný len vtedy, ak sú jasne uvedené ustanovenia, ktorých sa súhlas týka.

Článok 18

Závazok nemariť predmet a účel zmluvy pred nadobudnutím jej platnosti

Štát je povinný zdržať sa konania, ktorý by mohlo mariť predmet a účel zmluvy, ak:

- a) podpísal zmluvu alebo vymenil listiny tvoriace zmluvu s výhradou ratifikácie, prijatia alebo schválenia, kým jasne neprejavil úmysel, že sa nehodlá stať jej zmluvnou stranou; alebo
- b) v období, ktoré predchádza nadobudnutiu platnosti zmluvy, vyjadril svoj súhlas s tým, že bude viazaný zmluvou, a to za podmienky, že nadobudnutie platnosti zmluvy nie je neprímerane oddáľované.

Oddiel 2: Výhrady

Článok 19

Urobenie výhrad

Štát môže pri podpise, ratifikácii, prijatí, schválení zmluvy alebo pri prístupe k nej urobiť výhradu, ledaže:

- a) takú výhradu zmluva zakazuje;
- b) zmluva ustanovuje, že sa môžu urobiť iba určité výhrady, medzi ktorými nie je taká výhrada uvedená;
- c) v prípadoch, ktoré nepatria pod body a) a b), je taká výhrada nezlučiteľná s predmetom a účelom zmluvy.

Článok 20

Prijatie výhrad a námietky proti výhradám

1. Výhrada, ktorú zmluva výslovne pripúšťa, nevyžaduje neskoršie prijatie ostatnými zmluvnými štátmi, ledaže to ustanovuje zmluva.
2. Ak z obmedzeného počtu štátov, ktoré sa zúčastnili na rokovaní, a z predmetu a účelu zmluvy vyplýva, že jej vykonávanie ako celku všetkými zmluvnými stranami je podstatnou podmienkou súhlasu každej z nich s tým, že bude viazaná zmluvou, musia výhradu prijať všetky zmluvné strany.
3. Ak je zmluva zakladajúcou listinou medzinárodnej organizácie a ak v nej nie je ustanovené inak, musí výhradu prijať príslušný orgán tejto organizácie.
4. Pre prípady, ktoré nie sú uvedené v predchádzajúcich odsekoch, a pokiaľ zmluva neustanovuje inak, platí, že
  - a) prijatím výhrady druhým zmluvným štátom sa stane štát, ktorý výhradu urobil, zmluvnou stranou vo vzťahu k tomuto druhému štátu, ak je zmluva v platnosti alebo nadobudne platnosť pre tieto štáty;
  - b) námietka proti výhrade, vznesená druhým zmluvným štátom, nebráni tomu, aby zmluva nadobudla platnosť medzi štátom, ktorý vzniesol námietku, a štátom, ktorý urobil výhradu, ledaže štát, ktorý vzniesol námietku, jasne vyjadril opačný úmysel;
  - c) úkon vyjadrujúci súhlas štátu s tým, že bude viazaný zmluvou, a obsahujúci výhradu nadobúda účinnosť, len čo aspoň jeden z ostatných zmluvných štátov túto výhradu prijal.
5. Na účely odsekov 2 a 4, a pokiaľ zmluva neustanovuje inak, považuje sa výhrada za prijatú štátom, ak nevzniesol námietku proti výhrade do dvanástich mesiacov odo dňa, keď dostal oznámenie o výhrade, alebo odo dňa, keď vyjadril súhlas s tým, že bude viazaný zmluvou, a to podľa toho, ktorý z týchto dní je neskorší.

Článok 21

Právne účinky výhrad a námietok proti výhradám

1. Výhrada urobená vo vzťahu k druhej zmluvnej strane v súlade s článkami 19, 20 a 23:
  - a) mení pre štát, ktorý urobil výhradu, v jeho vzťahoch s touto druhou stranou ustanovenia zmluvy, ktorých sa výhrada týka, v rozsahu tejto výhrady; a

- b) mení tieto ustanovenia v rovnakom rozsahu pre túto druhú zmluvnú stranu v jej vzťahoch so štátom, ktorý urobil výhradu.
2. Výhrada nemení ustanovenia zmluvy pre ostatné zmluvné strany v ich vzájomných vzťahoch.
  3. Ak sa štát, ktorý vzniesol námietku proti výhrade, nevyslovil proti nadobudnutiu platnosti zmluvy medzi ním a štátom, ktorý urobil výhradu, potom sa medzi oboma štátmi nepoužijú v rozsahu tejto výhrady tie ustanovenia, ktorých sa výhrada týka.

Článok 22

Odvolanie výhrad a námietok proti výhradám

1. Pokiaľ zmluva neustanovuje inak, môže byť výhrada kedykoľvek odvolaná bez toho, aby na to bol potrebný súhlas štátu, ktorý výhradu prijal.
2. Pokiaľ zmluva neustanovuje inak, môže byť námietka k výhrade kedykoľvek odvolaná.
3. Pokiaľ zmluva neustanovuje inak alebo ak nebolo inak dohodnuté, potom
  - a) odvolanie výhrady nadobúda účinnosť voči druhému zmluvnému štátu dňom, keď dostal oznámenie o odvolaní výhrady;
  - b) odvolanie námietky proti výhrade nadobúda účinnosť dňom, keď štát, ktorý urobil výhradu, dostal oznámenie o odvolaní námietky proti výhrade.

Článok 23

Konanie o výhradách

1. Výhrada, výslovné prijatie výhrady a námietka proti výhrade sa musia urobiť písomne a oznámiť zmluvným štátom a iným štátom, ktoré sa môžu stať zmluvnými stranami.
2. Výhrada urobená pri podpise zmluvy podliehajúcej ratifikácii, prijatiu alebo schváleniu musí byť výslovne potvrdená štátom, ktorý ju urobil, a to pri vyjadrení jeho súhlasu s tým, že bude viazaný zmluvou. V takom prípade sa bude výhrada považovať za urobenú dňom potvrdenia.
3. Výslovné prijatie výhrady alebo námietka proti výhrade nevyžadujú potvrdenie, ako boli urobené pred potvrdením výhrady.
4. Odvolanie výhrady alebo námietky proti výhrade sa musia urobiť písomne.

Oddiel 3: Nadobudnutie platnosti a dočasné vykonávanie zmlúv

Článok 24

Nadobudnutie platnosti

1. Zmluva nadobúda platnosť spôsobom a dňom určeným v jej ustanoveniach alebo dohodou štátov, ktoré sa zúčastnili na rokovaní.
2. Ak nie sú také ustanovenia alebo také dohody, nadobúda zmluva platnosť vtedy, len čo súhlas s tým byť viazaný zmluvou vyjadrili všetky štáty, ktoré sa zúčastnili na rokovaní.
3. Ak štát vyjadrí súhlas s tým, že bude viazaný zmluvou po jej nadobudnutí platnosti, nadobúda zmluva pre tento štát platnosť dňom vyjadrenia jeho súhlasu, pokiaľ v nej nie je ustanovené inak.
4. Ustanovenia zmluvy, ktoré upravujú overenie textu, vyjadrenie súhlasu štátov s tým, že budú viazané zmluvou, spôsob alebo deň nadobudnutia platnosti, výhrady, funkcie depozitára, ako aj iné otázky nevyhnutne vznikajúce pred nadobudnutím platnosti zmluvy sa vykonávajú začínajúc prijatím textu zmluvy.

Článok 25

Dočasné vykonávanie

1. Zmluva alebo jej časť sa dočasne vykonávajú do jej nadobudnutia platnosti, ak
  - a) tak zmluva ustanovuje; alebo
  - b) štáty, ktoré sa zúčastnili na rokovaní, sa o tom dohodli iným spôsobom.

2. Ak zmluva neustanovuje inak, alebo ak sa štáty, ktoré sa zúčastnili na rokovaní, nedohodli inak, skončí sa dočasné vykonávanie zmluvy alebo časti zmluvy vo vzťahu k určitému štátu, ak tento štát oznámi ostatným štátom, medzi ktorými sa zmluva dočasne vykonáva, svoj úmysel nestáť sa zmluvnou stranou.

ČASŤ III DODRŽIAVANIE, VYKONÁVANIE A VÝKLAD ZMLÚV

Oddiel 1: Dodržiavanie zmlúv

Článok 26 Pacta sunt servanda

Každá platná zmluva zaväzuje zmluvné strany a musí byť nimi plnená dobromyseľne.

Článok 27 Vnútroštátne právo a dodržiavanie zmlúv

Strana sa nemôže dovolávať ustanovení svojho vnútroštátneho práva ako dôvodu pre neplnenie zmluvy. Toto pravidlo nie je na ujmu článku 46.

Oddiel 2: Vykonávanie zmlúv

Článok 28 Vylúčenie spätnej pôsobnosti zmlúv

Pokiaľ zo zmluvy nevyplýva alebo nie je inak zjavný iný úmysel, nezaväzujú ustanovenia zmluvy zmluvnú stranu, pokiaľ ide o akýkoľvek úkon alebo skutočnosť, ktoré pre túto stranu nastali do dňa nadobudnutia platnosti dohovoru, alebo pokiaľ ide o akúkoľvek situáciu, ktorá do tohto dňa zanikla.

Článok 29 Územný rozsah zmlúv

Pokiaľ zo zmluvy nevyplýva alebo nie je inak zjavný iný úmysel, zaväzuje zmluva každú zmluvnú stranu pre celé jej územie.

Článok 30 Vykonávanie po sebe uzavretých zmlúv, ktoré sa týkajú toho istého predmetu

1. S výnimkou ustanovenia článku 103 Charty Organizácie Spojených národov upravujú sa práva a záväzky štátov, ktoré sú stranami po sebe uzavretých zmlúv týkajúcich sa toho istého predmetu, podľa nasledujúcich odsekov.
2. Ak zmluva ustanovuje, že je podriadená skoršej alebo neskoršej zmluve alebo že sa nemá považovať za nezlučiteľnú s touto druhou zmluvou, majú ustanovenia tejto druhej zmluvy prednosť.
3. Ak sú všetky zmluvné strany skoršej zmluvy tiež stranami neskoršej zmluvy bez tohto, aby podľa článku 59 skoršia zmluva zanikla alebo jej vykonávanie bolo prerušené, vykonáva sa skoršia zmluva iba v tom rozsahu, v akom sú jej ustanovenia zlučiteľné s ustanoveniami neskoršej zmluvy.
4. Ak nie sú všetky zmluvné strany neskoršej zmluvy stranami skoršej zmluvy, platí, že vo vzťahoch
  - a) medzi štátmi, ktoré sú stranami oboch zmlúv, sa postupuje podľa pravidla uvedeného v odseku 3;
  - b) medzi štátom, ktorý je stranou oboch zmlúv, a štátom, ktorý je stranou iba jednej z nich, sú ich vzájomné práva a záväzky upravené zmluvou, ktorej stranami sú oba štáty.

5. Odsek 4 sa nevzťahuje na článok 41, na akúkoľvek otázku zániku zmluvy alebo prerušenia jej vykonávania podľa článku 60, alebo na akúkoľvek otázku zodpovednosti štátu, ktorá môže pre štát vzniknúť z uzavretia alebo vykonávania zmluvy, ktorej ustanovenia nie sú zlučiteľné s jeho záväzkami voči inému štátu podľa inej zmluvy.

Oddiel 3: Výklad zmlúv

Článok 31

Všeobecné pravidlo výkladu

1. Zmluva sa musí vykladať dobromyseľne, v súlade s obvyklým významom, ktorý sa dáva výrazom v zmluve v ich celkovej súvislosti, a takisto s prihliadnutím na predmet a účel zmluvy.
2. Na účely výkladu zmluvy sa okrem textu, včítane preambuly a príloh, celkovou súvislosťou rozumie:
  - a) každá dohoda vzťahujúca sa na zmluvu, ku ktorej došlo medzi všetkými stranami v súvislosti s uzavretím zmluvy;
  - b) každá listina vyhotovená jednou alebo viacerými stranami v súvislosti s uzavretím zmluvy a prijatá ostatnými stranami ako listina vzťahujúca sa na zmluvu.
3. Spolu s celkovou súvislosťou bude sa brať zreteľ:
  - a) na každú neskoršiu dohodu týkajúcu sa výkladu zmluvy alebo vykonávania jej ustanovení, ku ktorej došlo medzi stranami;
  - b) na akúkoľvek neskoršiu prax pri vykonávaní zmluvy, ktorá založila dohodu strán týkajúcu sa jej výkladu;
  - c) na každé príslušné pravidlo medzinárodného práva použiteľné vo vzťahoch medzi stranami.
4. Výraz sa bude chápať v osobitnom zmysle, ak sa potvrdí, že to bolo úmyslom strán.

Článok 32

Doplnkové prostriedky výkladu

Doplnkové prostriedky výkladu, včítane prípravných materiálov na zmluve a okolností, za ktorých sa zmluva uzavrela, možno použiť buď pre potvrdenie významu, ktorý vyplýva z použitia článku 31, alebo pre určenie významu, keď výklad urobený podľa článku 31:

- a) buď ponecháva význam nejednoznačným alebo nejasným; alebo
- b) vedie k výsledku, ktorý je zrejme protizmyselný alebo nerozumný.

Článok 33

Výklad zmlúv, ktorých pôvodné vyhotovenie je vo dvoch alebo viacerých jazykoch

1. Ak bola zmluva pôvodne vyhotovená vo dvoch alebo viacerých jazykoch, má jej text rovnakú platnosť v každom z týchto jazykov, pokiaľ zmluva neustanovuje alebo sa strany nedohodnú, že v prípade rozdielnosti je rozhodujúci určitý text.
2. Znenie zmluvy v inom jazyku, než v jednom z tých, v ktorom bol text pôvodne vyhotovený, sa bude považovať za pôvodný text len v prípade, že to ustanovuje zmluva alebo sa strany na tom dohodli.
3. Predpokladá sa, že výrazy použité v zmluve majú v každom z pôvodných textov rovnaký význam.
4. Ak pri porovnávaní pôvodných textov dôjde k rozdielnostiam vo význame, ktoré sa nemôžu odstrániť použitím článkov 31 a 32, prijme sa, s výnimkou prípadu, keď určitý text je podľa odseku 1 rozhodujúci, ten význam, ktorý so zreteľom na predmet a účel zmluvy tieto texty najlepšie zblízuje.

Oddiel 4: Zmluvy a tretie štáty

Článok 34

Všeobecné pravidlo týkajúce sa tretích štátov

Zo zmluvy nevznikajú ani záväzky ani práva tretiemu štátu bez jeho súhlasu.

Článok 35**Zmluvy ustanovujúce záväzky tretím štátom**

Tretiemu štátu vznikne záväzok z ustanovenia zmluvy, ak strany tejto zmluvy majú v úmysle týmto ustanovením vytvoriť záväzok a ak tretí štát tento záväzok výslovne prijme písomnou formou.

Článok 36**Zmluvy ustanovujúce práva tretím štátom**

1. Tretiemu štátu vznikne právo z ustanovení zmluvy, ak strany tejto zmluvy majú v úmysle týmto ustanovením poskytnúť toto právo buď tretiemu štátu alebo skupine štátov, ku ktorej patrí, alebo všetkým štátom a ak s tým tretí štát súhlasí. Jeho súhlas sa predpokladá, pokiaľ nie je dôkaz o opak, ledaže by zmluva ustanovila inak.
2. Pri výkone práva podľa odseku 1 musí štát zachovávať podmienky ustanovené v zmluve, alebo ktoré vznikli v súlade s ňou.

Článok 37**Zrušenie alebo zmena záväzkov alebo práv tretích štátov**

1. Ak tretiemu štátu vznikol záväzok podľa článku 35, môže byť tento záväzok zrušený alebo zmenený iba so súhlasom zmluvných strán a tretieho štátu, ledaže bolo dohodou medzi nimi ustanovené inak.
2. Ak tretiemu štátu vzniklo právo podľa článku 36, nemôže byť toto právo stranami zrušené alebo zmenené, ak bolo ustanovené, že toto právo nemôže byť zrušené alebo zmenené bez súhlasu tretieho štátu.

Článok 38**Ustanovenia zmluvy, ktoré sa stávajú záväznými pre tretie štáty v dôsledku vzniku medzinárodnej obyčaje**

Žiadne ustanovenie článkov 34 až 37 nebráni tomu, aby sa akékoľvek ustanovenie zmluvy stalo záväzným pre tretí štát ako obyčajové pravidlo medzinárodného práva uznané za také pravidlo.

ČASŤ IV**ZMENA A ÚPRAVA ZMLÚV****Článok 39****Všeobecné pravidlo o zmene zmlúv**

Zmluva môže byť zmenená dohodou medzi stranami, Na takú dohodu sa vzťahujú pravidlá uvedené v časti II., ledaže by zmluva ustanovila inak.

Článok 40**Zmena mnohostranných zmlúv**

1. Pokiaľ zmluva neustanovuje inak, spravuje sa zmena mnohostranných zmlúv podľa nasledujúcich odsekov.
2. Akýkoľvek návrh na zmenu mnohostrannej zmluvy vo vzťahoch medzi všetkými stranami sa musí oznámiť všetkým zmluvným štátom, z ktorých každý má právo sa podieľať:
  - a) na rozhodovaní o postupe pri prerokúvaní tohto návrhu,
  - b) na rokovaní a na uzavretí akejkoľvek dohody o zmene zmluvy.
3. Každý štát, ktorý je oprávnený stať sa zmluvnou stranou, môže sa takisto stať stranou zmluvy, v ktorej boli vykonané zmeny.
4. Dohoda o zmene nezaväzuje štát, ktorý je už stranou zmluvy a ktorý sa nestal stranou tejto dohody; vo vzťahu k nemu sa použije článok 30 ods. 4 písm. b).

5. Každý štát, ktorý sa stane stranou zmluvy po tom, keď nadobudla platnosť dohoda o jej zmene, bude, pokiaľ nevyjadril iný úmysel, považovaný:
- a) tak za stranu zmluvy, v ktorej sa vykonali zmeny, ako aj
  - b) za stranu pôvodnej zmluvy, ktorá nie je viazaná dohodou o jej zmene.

Článok 41

Dohody pozmieňajúce mnohostranné zmluvy vo vzťahoch medzi niektorými stranami

1. Dve alebo viaceré strany jednej mnohostrannej zmluvy môžu uzavrieť dohodu pozmieňajúcu zmluvu iba vo svojich vzájomných vzťahoch, ak:
  - a) zmluva pripúšťa možnosť takej zmeny;
  - b) zmluva takú zmenu nezakazuje a zmena
    - i) nie je na ujmu ani výkonu práv plynúcich zo zmluvy druhým stranám ani na ujmu plneniu ich záväzkov; a
    - ii) nedotýka sa ustanovenia, ktorého zmena je nezlučiteľná s riadnym plnením predmetu a účelu zmluvy ako celku.
2. Pokiaľ v prípade podľa odseku 1 písm. a) zmluva neustanovuje inak, príslušné strany musia oznámiť ostatným stranám svoj úmysel uzavrieť dohodu a informovať ich o úpravách zmluvy, s ktorými sa v dohode počíta.

ČASŤ V

NEPLATNOSŤ, ZÁNİK A PRERUŠENIE VYKONÁVANIA ZMLÚV

Oddiel 1: Všeobecné ustanovenia

Článok 42

Platnosť a trvanie platnosti zmlúv

1. Platnosť zmluvy alebo súhlasu štátu s tým, že bude viazaný zmluvou, sa môžu popierať len podľa tohto dohovoru.
2. Zánik zmluvy, jej výpoveď alebo odstúpenie niektorej strany od zmluvy sa môžu uskutočniť iba na základe ustanovení zmluvy alebo tohto dohovoru. Rovnaké pravidlo platí pre prerušenie vykonávania zmluvy.

Článok 43

Záväzky uložené medzinárodným právom nezávisle na zmluve

Neplatnosť, zánik alebo výpoveď zmluvy, odstúpenie jednej zo strán od zmluvy alebo prerušenie jej vykonávania, ak vyplývajú z vykonávania tohto dohovoru alebo z ustanovení zmluvy, nijako neovplyvňujú povinnosť štátu plniť záväzky obsiahnuté v zmluve, ktoré mu ukladá medzinárodné právo nezávisle na zmluve.

Článok 44

Deliteľnosť ustanovení zmluvy

1. Právo strany ustanovené zmluvou alebo vyplývajúce z článku 56 vypovedať zmluvu, odstúpiť od nej alebo prerušiť jej vykonávanie, sa môže uplatniť len so zreteľom na zmluvu ako celok, pokiaľ zmluva neustanovuje inak alebo pokiaľ sa strany nedohodli inak.
2. Dôvodu neplatnosti alebo zániku zmluvy, odstúpenia od zmluvy alebo prerušenia jej vykonávania uznaného týmto dohovorom je možné sa dovolávať len so zreteľom na zmluvu ako celok s výnimkou prípadov uvedených v nasledujúcich odsekoch alebo v článku 60.
3. Ak sa dôvod týka len určitých ustanovení, možno sa ho dovolávať iba vtedy, pokiaľ ide o tieto ustanovenia, ak:
  - a) tieto ustanovenia možno oddeliť od zostávajúcich častí zmluvy, pokiaľ ide o ich vykonávanie;

- b) zo zmluvy vyplýva alebo je inak potvrdené, že prijatie týchto ustanovení nebolo pre druhú stranu alebo pre iné zmluvné strany podstatnými základom ich súhlasu na to, aby boli viazané zmluvou ako celkom; a
  - c) nie je nespravodlivé pokračovať vo vykonávaní zostávajúcej časti zmluvy.
4. V prípadoch, na ktoré sa vzťahujú články 49 a 50, môže štát, ktorý má právo dovolávať sa podvodu alebo podplácania, tak urobiť buď pokiaľ ide o zmluvu ako celok, alebo, v prípade uvedenom v odseku 3, iba pokiaľ ide o jej určité ustanovenia.
5. V prípadoch, na ktoré sa vzťahujú články 51, 52 a 53, nie je deliteľnosť ustanovení zmluvy prípustná.

Článok 45

Strata práva dovolávať sa dôvodu neplatnosti zmluvy alebo jej zániku, odstúpenia od nej alebo prerušenia jej vykonávania

Štát sa už nemôže dovolávať neplatnosti zmluvy alebo jej zániku, odstúpenia od nej alebo prerušenia jej vykonávania podľa článkov 46 až 50 alebo článkov 60 a 62, ak po tom, čo sa dozvedel o skutočnostiach:

- a) buď výslovne súhlasil s tým, že podľa okolností zmluva je buď platná, alebo zostáva v platnosti, alebo že sa bude pokračovať v jej vykonávaní; alebo
- b) musí sa z jeho chovania usúdiť, že mlčky súhlasil s tým, že podľa okolností zmluva je buď platná alebo zostáva v platnosti, alebo že sa bude pokračovať v jej vykonávaní.

Oddiel 2: Neplatnosť zmlúv

Článok 46

Ustanovenia vnútroštátneho práva o oprávnení uzavierať zmluvy

- 1. Skutočností, že pri vyjadrení súhlasu štátu s tým, že bude viazaný zmluvou, došlo k porušeniu niektorého z ustanovení jeho vnútroštátneho práva týkajúceho sa oprávnenia uzavierať zmluvy, sa štát nemôže dovolávať ako dôvodu pre zrušenie svojho súhlasu, ledaže toto porušenie bolo zjavné a týka sa osobitne dôležitého pravidla jeho vnútroštátneho práva.
- 2. Porušenie je zjavné, ak je objektívne zrejmé ktorémukolvek štátu postupujúcemu v tejto veci podľa obvyklej praxe a dobromyseľne.

Článok 47

Osobitné obmedzenie splnomocnení vyjadriť súhlas štátu

Ak bolo splnomocnenie zástupcu vyjadriť súhlas štátu s tým, že bude viazaný určitou zmluvou, podmienené osobitným obmedzením, potom skutočnosť, že zástupca nechal zreteľ na také obmedzenie, sa nemožno dovolávať ako dôvodu pre zrušenie vyjadreného súhlasu, ledaže toto obmedzenie bolo oznámené ostatným štátom zúčastňujúcim sa na rokovaní pred vyjadrením tohto súhlasu.

Článok 48

Omyl

- 1. Štát sa môže dovolávať omylu v zmluve ako dôvodu pre zrušenie svojho súhlasu s tým, že bude viazaný zmluvou, ak sa omyl týka skutočnosti alebo situácie, ktorých existenciu tento štát predpokladal v čase uzavretia zmluvy a ktoré boli podstatným základom súhlasu tohto štátu s tým, že bude viazaný zmluvou.
- 2. Odsek 1 sa nepoužije, ak spomenutý štát prispel svojim chovaním k tomuto omylu alebo ak vzhľadom na okolnosti mohol tento štát možnosť omylu predpokladať.
- 3. Omyl týkajúci sa iba znenia textu zmluvy sa nedotýka platnosti zmluvy; v tomto prípade sa použije článok 79.

Článok 49**Podvod**

Ak štát uzavrel zmluvu pod vplyvom podvodného konania iného štátu, ktorý sa zúčastnil na rokovaní, môže sa dovolávať podvodu ako dôvodu pre zrušenie svojho súhlasu s tým, že bude viazaný zmluvou.

Článok 50**Podplatenie zástupcu štátu**

Ak vyjadrenie súhlasu štátu s tým, že bude viazaný zmluvou, bolo dosiahnuté priamym alebo nepriamym podplatením jeho zástupcu, ktorého sa dopustil druhý štát zúčastňujúci sa na rokovaní, môže sa štát dovolávať tohto podplatenia ako dôvodu pre zrušenie svojho súhlasu s tým, že bude viazaný zmluvou.

Článok 51**Donútenie zástupcu štátu**

Súhlas štátu s tým, že bude viazaný zmluvou, ktorý sa dosiahol donútením zástupcu štátu činmi alebo hrozbami, je bez akéhokoľvek právneho účinku.

Článok 52**Donútenie štátu hrozbou sily alebo použitím sily**

Každá zmluva, ktorej uzavretie sa dosiaholo hrozbou sily alebo použitím sily za porušenia zásad medzinárodného práva vtelených do Charty Organizácie Spojených národov, je nulitná.

Článok 53**Zmluvy, ktoré sú v rozpore s imperatívnou normou všeobecného medzinárodného práva (ius cogens)**

Každá zmluva, ktorá v čase svojho uzavretia je v rozpore s imperatívnou normou všeobecného medzinárodného práva, je nulitná. Na účely tohto dohovoru je imperatívnou normou všeobecného medzinárodného práva norma prijatá a uznaná medzinárodným spoločenstvom štátov ako celkom za normu, od ktorej nie je dovolené odchyliť sa a ktorá sa môže zmeniť iba novou normou všeobecného medzinárodného práva rovnakej povahy.

Oddiel 3: Zánik zmlúv a prerušenie ich vykonávania**Článok 54****Zánik zmluvy alebo odstúpenie od nej na základe ustanovení zmluvy alebo so súhlasom strán**

Zánik zmluvy alebo odstúpenie niektorej strany od nej môže nastať:

- a) v súlade s ustanovením zmluvy; alebo
- b) kedykoľvek so súhlasom všetkých strán po porade s ostatnými zmluvnými štátmi.

Článok 55**Zmenšenie počtu strán mnohostrannej zmluvy pod počet potrebný pre jej nadobudnutie platnosti**

Pokiaľ zmluva neustanovuje inak, mnohostranná zmluva nezanikne iba z tohto dôvodu, že počet strán klesol pod počet potrebný pre jej nadobudnutie platnosti.

Článok 56

Výpoveď alebo odstúpenie od zmluvy, ktorá neobsahuje ustanovenie o zániku, výpovedi alebo odstúpení

1. Zmluvu, ktorá neobsahuje ustanovenie o svojom zániku a ktorá nepredvída, že môže byť vypovedaná alebo že od nej možno odstúpiť, nie je možné vypovedať alebo od nej odstúpiť, ledaže:
  - a) je potvrdené, že bolo úmyslom strán pripustiť možnosť výpovede alebo odstúpenia; alebo
  - b) právo zmluvu vypovedať alebo od nej odstúpiť možno vyvodiť z povahy zmluvy.
2. Strana musí oznámiť najmenej dvanásť mesiacov vopred svoj úmysel zmluvu vypovedať alebo od nej odstúpiť v súlade s ustanoveniami odseku 1.

Článok 57

Prerušenie vykonávania zmluvy podľa jej ustanovení alebo sú súhlasom strán

Vykonávanie zmluvy vo vzťahu ku všetkým stranám alebo k určitej strane sa môže prerušiť:

- a) v súlade s ustanoveniami zmluvy; alebo
- b) kedykoľvek so súhlasom všetkých zmluvných strán po porade s druhými zmluvnými štátmi.

Článok 58

Prerušenie vykonávania mnohostrannej zmluvy dohodou iba medzi niektorými stranami

1. Dve alebo viaceré strany mnohostrannej zmluvy môžu uzavrieť dohodu o tom, že dočasne a iba vo vzájomných vzťahoch prerušia vykonávanie ustanovení zmluvy, ak:
  - a) zmluva pripúšťa možnosť takého prerušenia;
  - b) také prerušenie nie je zmluvou zakázané a za podmienky, že prerušenie
    - i) nie je na ujmu ani výkonu práv, ktoré zo zmluvy vyplývajú pre druhé strany, ani plneniu ich záväzkov;
    - ii) nie je nezlučiteľné s predmetom a účelom zmluvy.
2. Pokiaľ v prípade podľa odseku 1 písm. a) zmluva neustanovuje inak, príslušné strany musia oznámiť druhým stranám svoj úmysel uzavrieť takú dohodu a uviesť tie ustanovenia zmluvy, ktorých vykonávanie hodlajú prerušiť.

Článok 59

Zánik zmluvy alebo prerušenie jej vykonávania v dôsledku uzavretia neskoršej zmluvy

1. Zmluva sa považuje za zaniknutú, ak všetky jej strany uzavrú neskoršiu zmluvu o tom istom predmete a:
  - a) z neskoršej zmluvy vyplýva alebo je inak potvrdené, že úmyslom strán bolo upraviť daný predmet touto zmluvou; alebo
  - b) ustanovenia neskoršej zmluvy sú natoľko nezlučiteľné s ustanoveniami skoršej zmluvy, že nie je možné vykonávať obe zmluvy súčasne.
2. Vykonávanie skoršej zmluvy sa považuje iba za prerušenie, ako to vyplýva z neskoršej zmluvy alebo ak je inak potvrdené, že to bolo úmyslom strán.

Článok 60

Zánik zmluvy alebo prerušenie jej vykonávania v dôsledku jej porušenia

1. Podstatné porušenie dvojstrannej zmluvy jednou zo strán oprávňuje druhú stranu, aby sa dovoľavala porušenia ako dôvodu pre zánik zmluvy alebo pre prerušenie jej vykonávania úplne alebo čiastočne.
2. Podstatné porušenie mnohostrannej zmluvy jednou zo strán oprávňuje:
  - a) druhé strany prerušiť jednomyselnou dohodou vykonávanie zmluvy úplne alebo čiastočne alebo ju ukončiť

- i) buď vo vzťahoch medzi nimi a štátom, ktorý zmluvu porušil,
  - ii) alebo medzi všetkými stranami;
  - b) stranu osobitne dotknutú porušením, aby sa dovoľavala porušenia ako dôvodu pre prerušenie vykonávania zmluvy úplne alebo čiastočne vo vzťahoch medzi ňou a štátom, ktorý zmluvu porušil;
  - c) ktorúkoľvek stranu, okrem štátu, ktorý zmluvu porušil, aby sa dovoľavala porušenia ako dôvodu pre prerušenie vykonávania zmluvy úplne alebo čiastočne, pokiaľ ide o ňu samú, ak je zmluva takej povahy, že podstatné porušenia jej ustanovení jednou stranou zásadne menia postavenie každej strany, pokiaľ ide o ďalšie plnenia jej záväzkov vyplývajúcich zo zmluvy.
3. Na účely tohto článku podstatné porušenie zmluvy spočíva:
- a) v takom odmietnutí zmluvy, aké tento dohovor nedovoľuje; alebo
  - b) v porušení ustanovenia, ktoré je podstatné pre plnenie predmetu a účelu zmluvy.
4. Predchádzajúce odseky sa nedotýkajú žiadneho ustanovenia zmluvy použiteľného v prípade jej porušenia.
5. Odseky 1 až 3 sa nedotýkajú ustanovení o ochrane ľudskej osobnosti, ktoré sú obsiahnuté v zmluvách humanitnej povahy, najmä nie ustanovení zakazujúcich akékoľvek represálie voči osobám chráneným takými zmluvami.

Článok 61

Dodatočná nemožnosť plnenia

1. Strana sa môže dovoľávať nemožnosti plnenia zmluvy ako dôvodu pre jej zánik alebo pre odstúpenie od nej, ak táto nemožnosť vyplýva z trvalej straty alebo zničenia predmetu nevyhnutného pre vykonávanie zmluvy. Ak je nemožnosť dočasná, je možné sa jej dovoľávať iba ako dôvodu pre prerušenie vykonávania zmluvy.
2. Nemožnosti plnenia sa nemôže strana dovoľávať ako dôvodu pre zánik zmluvy, odstúpenie od nej alebo prerušenie jej vykonávania, ak táto nemožnosť plnenia vznikla v dôsledku toho, že strana poruší buď záväzok vyplývajúci zo zmluvy, alebo iný medzinárodný záväzok, ktorý prevzala voči ktorejkoľvek druhej strane zmluvy.

Článok 62

Podstatná zmena pomerov

1. Podstatnej zmeny pomerov, ktorá nastala so zreteľom na pomery existujúce v čase uzavretia zmluvy a ktorú predtým strany nepredvíjali, sa nemožno dovoľávať ako dôvodu pre zánik zmluvy alebo pre odstúpenie od nej, ledaže:
  - a) existencia týchto pomerov tvorila podstatný základ súhlasu strán s tým, že budú viazané zmluvou, a
  - b) táto zmena zásadne mení rozsah záväzkov, ktoré sa majú podľa zmluvy ešte plniť.
2. Podstatnej zmeny pomerov sa nemožno dovoľávať ako dôvodu pre zánik zmluvy alebo pre odstúpenie od nej, ak:
  - a) ide o zmluvu, ktorá ustanovuje štátne hranice; alebo
  - b) podstatná zmena je dôsledkom toho, že strana, ktorá sa jej dovoľáva, porušila buď záväzok vyplývajúci zo zmluvy, alebo akýkoľvek iný medzinárodný záväzok, ktorý prevzala voči ktorejkoľvek druhej strane zmluvy.

Článok 63

Prerušenie diplomatických alebo konzulárnych stykov

Prerušenie diplomatických alebo konzulárnych stykov medzi stranami zmluvy nemá vplyv na právne vzťahy, ktoré zo zmluvy vznikli, s výnimkou tých prípadov, keď trvanie diplomatických alebo konzulárnych stykov je nevyhnutné na vykonávanie zmluvy.

Článok 64

Vznik novej imperatívnej normy všeobecného medzinárodného práva (ius cogens)

Ak vznikne nová imperatívna norma všeobecného medzinárodného práva, každá zmluva, ktorá je v rozpore s touto normou, sa stane neplatnou a zanikne.

Oddiel 4: Konanie

Článok 65

Konanie o neplatnosti zmluvy, o jej zániku, o odstúpení od zmluvy alebo o prerušení jej vykonávania

1. Strana, ktorá sa na základe ustanovení tohto dohovoru dovoľáva buď vady vo svojom súhlase byť viazaná zmluvou, alebo dôvodu pre popretie platnosti zmluvy, a to pre jej zánik, pre odstúpenie od nej alebo pre prerušenie jej vykonávania, musí svoju požiadavku oznámiť ostatným stranám. V oznámení musí byť uvedené zamýšľané opatrenie, pokiaľ ide o zmluvu, a jeho odôvodnenie.
2. Ak po uplynutí lehoty, ktorá s výnimkou prípadov osobitnej naliehavosti, nemá byť kratšia ako tri mesiace odo dňa po tom, čo došlo oznámenie, žiadna strana nevznesie námietku, môže strana, ktorá urobila oznámenie, vykonať zamýšľané opatrenie spôsobom uvedeným v článku 67.
3. Ak však niektorá z ostatných strán vzniesla námietku, sú strany povinné hľadať riešenie prostriedkami uvedenými v článku 33 Charty Organizácie Spojených národov.
4. Nič v predchádzajúcich odsekoch sa nedotýka práv alebo záväzkov strán vyplývajúcich z ustanovení o riešení sporov, ktoré sú medzi nimi v platnosti.
5. Skutočnosť, že niektorý štát nezaslal oznámenie predpísané v odseku 1, nebráni tomuto štátu zaslať toto oznámenie ako odpoveď druhej strane, ktorá požaduje plnenie zmluvy alebo ktorá sa dovoľáva jej porušenia; tým nie je dotknuté ustanovenie článku 45.

Článok 66

Súdne, rozhodcovské a zmierovacie konanie

1. Ak v priebehu dvanástich mesiacoch nasledujúcich po dni, keď sa vzniesla námietka, nedosiahlo sa riešenie v súlade s článkom 65 ods. 3, bude sa postupovať takto:
  - a) každá strana sporu týkajúceho sa článku 53 alebo 64 môže spor predložiť písomným podaním na rozhodnutie Medzinárodnému súdnemu dvoru, ledaže sa strany spoločne dohodli predložiť spor rozhodcom;
  - b) každá strana sporu týkajúceho sa použitia alebo výkladu akéhokoľvek iného článku v časti V tohto dohovoru môže začať konanie uvedené v prílohe tohto dohovoru tým, že o to požiada generálneho tajomníka Organizácie Spojených národov.

Článok 67

Listiny o vyhlásení zmluvy za neplatnú, za zaniknutú, o odstúpení od zmluvy alebo o prerušení jej vykonávania

1. Oznámenie podľa článku 65 ods. 1 sa musí urobiť písomne.
2. Akýkoľvek úkon vyhlasujúci zmluvu za neplatnú alebo za zaniknutú alebo úkon, ktorým sa od zmluvy odstupuje alebo sa prerušuje jej vykonávanie na základe ustanovenia zmluvy alebo na základe článku 65 ods. 2 alebo 3 sa musí urobiť vo forme listiny, ktorá sa zasiela ostatným stranám. Ak listina nie je podpísaná hlavou štátu, predsedom vlády alebo ministrom zahraničných vecí, môže sa od zástupcu štátu, ktorý robí oznámenie, požadovať predloženie plnomocenstva.

Článok 68

Odvolanie oznámení a listín uvedených v článkoch 65 a 67

Oznámenie alebo listina uvedené v článkoch 65 a 67 môžu byť odvolané kedykoľvek predtým, než nadobudnú platnosť.

Oddiel 5: Následky neplatnosti zmluvy, jej zániku alebo prerušenia jej vykonávania

Článok 69

Následky neplatnosti zmluvy

1. Zmluva, ktorej neplatnosť sa zistí podľa tohto dohovoru, je neplatná. Ustanovenia neplatnej zmluvy nemajú žiadnu právnu silu.
2. Ak sa však na základe takej zmluvy vykonali nejaké úkony, potom:
  - a) každá strana môže žiadať od ktorejkoľvek druhej strany, aby pokiaľ možno vytvorila v ich vzájomných vzťahoch stav, ktorý by existoval, keby nedošlo k týmto úkonom;
  - b) úkony vykonané dobromyseľne pred tým, než došlo k dovolaniu sa neplatnosti, nestávajú sa protiprávnymi iba preto, že zmluva je neplatná.
3. V prípadoch, na ktoré sa nevzťahujú články 49, 50, 51 a 52 sa nepoužije odsek 2 voči strane, ktorá je zodpovedná za podvod, podplatenie alebo donútenie.
4. V prípadoch, keď súhlas určitého štátu s tým, že bude viazaný mnohostrannou zmluvou, je neplatný, použijú sa vo vzťahoch medzi týmto štátom a stranami zmluvy uvedené pravidlá.

Článok 70

Následky zániku zmluvy

1. Pokiaľ zmluva neustanovuje inak alebo sa strany nedohodnú inak, zánik zmluvy podľa jej ustanovení alebo v súlade s týmto dohovorom:
  - a) zbavuje strany povinnosti pokračovať v plnení zmluvy;
  - b) nedotýka sa žiadneho práva, záväzku alebo právneho postavenia strán, ktoré vznikli pri vykonávaní zmluvy do jej skončenia.
2. Ak štát vypovie mnohostrannú zmluvu alebo od nej ustúpi, použije sa odsek 1 vo vzťahoch medzi týmto štátom a každou z ostatných zmluvných strán odo dňa, keď výpoveď alebo odstúpenie nadobudli účinnosť.

Článok 71

Následky neplatnosti zmluvy, ktorá je v rozpore s imperatívnou normou všeobecného medzinárodného práva

1. Ak je zmluva neplatná podľa článku 53, majú strany povinnosť:
  - a) vylúčiť čo možno najviac následky každého úkonu, ku ktorému došlo na základe ustanovenia, ktoré je v rozpore s imperatívnou normou všeobecného medzinárodného práva;
a
  - b) uviesť svoje vzájomné vzťahy do súladu s imperatívnou normou všeobecného medzinárodného práva.
2. Ak sa zmluva stane neplatnou a ak zanikne podľa článku 64, zánik zmluvy:
  - a) zbavuje strany od povinností pokračovať v plnení zmluvy;
  - b) sa nedotýka žiadneho práva, záväzku alebo právneho postavenia strán vzniknutých pri vykonávaní zmluvy pred jej zánikom; tieto práva, záväzky alebo situácie sa však môžu naďalej zachovať iba vtedy, pokiaľ ich zachovanie samo osebe nie je v rozpore s novou imperatívnou normou všeobecného medzinárodného práva.

Článok 72**Následky prerušenia vykonávania zmluvy**

1. Pokiaľ zmluva neustanovuje inak alebo sa strany nedohodli inak, prerušenie vykonávania zmluvy podľa jej ustanovení alebo podľa tohto dohovoru:
  - a) zbavuje strany, medzi ktorými je vykonávanie zmluvy prerušené, záväzku plniť zmluvu vo svojich vzájomných vzťahoch po dobu prerušenia;
  - b) nedotýka sa inak právnych vzťahov vzniknutých zo zmluvy medzi stranami.
2. Po dobu prerušenia vykonávania sa musia strany zdržať každého rokovania, ktoré by mohlo zabrániť opätovnému vykonávaniu zmluvy.

ČASŤ VI**RÔZNE USTANOVENIA****Článok 73****Sukcesia štátov, zodpovednosť štátu alebo vznik vojnového stavu**

Ustanovenia tohto dohovoru sa nebudú dotýkať žiadnej otázky, ktorá v súvislosti so zmluvou môže vzniknúť zo sukcesie štátov, z medzinárodnej zodpovednosti štátu alebo zo vzniku vojnového stavu medzi štátmi.

Článok 74**Diplomatické alebo konzulárne styky a uzavieranie zmlúv**

Prerušenie diplomatických alebo konzulárnych stykov alebo neexistovanie týchto stykov medzi dvoma alebo viacerými štátmi nebráni uzavieraniam zmlúv medzi týmito štátmi. Uzavretie zmluvy nemá samo osebe vplyv na stav v oblasti diplomatických alebo konzulárnych stykov.

Článok 75**Prípád útočného štátu**

Ustanovenia tohto dohovoru nemajú vplyv na záväzky vzťahujúce sa na zmluvu, ktoré môžu útočnému štátu vzniknúť v dôsledku opatrení vykonaných podľa Charty Organizácie Spojených národov vzhľadom na agresiu, ktorej sa tento štát dopustil.

ČASŤ VII**DEPOZITÁRI, OZNÁMENIA, OPRAVY A REGISTRÁCIE****Článok 76****Depozitári zmlúv**

1. Depozitára zmluvy môžu určiť štáty, ktoré sa zúčastnili na rokovaní, buď priamo v zmluve, alebo akýmkoľvek iným spôsobom. Depozitárom môže byť jeden alebo viac štátov, medzinárodná organizácia alebo najvyšší správny úradník takej organizácie.
2. Funkcie depozitára zmluvy majú medzinárodnú povahu a depozitár musí pri výkone svojich funkcií konať nestranne. Túto povinnosť nesmie ovplyvniť najmä skutočnosť, že zmluva medzi niektorými zo strán nenadobudla platnosť, alebo ak vznikne medzi niektorým štátom a depozitárom rozpor týkajúci sa výkonu funkcií depozitára.

Článok 77**Funkcie depozitárov**

1. Pokiaľ zmluva neustanovuje inak alebo zmluvné štáty sa nedohodli inak, funkcia depozitára spočíva najmä:
  - a) v úschove pôvodného textu zmluvy a plnomocenstiev, ktoré sa mu odovzdali;

- b) vo vyhotovovaní overených odpisov zhodných s pôvodným textom a všetkých ďalších textov zmluvy v iných jazykoch, ktoré sa môžu podľa zmluvy požadovať, a v ich zasielaní zmluvným stranám a štátom, ktoré majú spôsobilosť stať sa stranami zmluvy;
  - c) v prijímaní podpisov zmluvy, v prijímaní a v uschovávaní všetkých listín, správ a oznámení vzťahujúcich sa k zmluve;
  - d) v zisťovaní, či podpis, listina, správa alebo oznámenie týkajúce sa zmluvy sú v dobrej a náležitej forme a v upozornení príslušného štátu v prípade potreby;
  - e) v informovaní zmluvných strán a štátov, ktoré sú oprávnené stať sa stranami zmluvy, o listinách, správach a oznámeniach týkajúcich sa zmluvy;
  - f) v informovaní štátov, ktoré sú oprávnené stať sa stranami zmluvy, o dátume, keď bol prijatý alebo uložený potrebný počet podpisov, ratifikačných listín, listín o prijatí, schválení alebo prístupe, vyžadovaný pre nadobudnutie platnosti zmluvy;
  - g) v registrácii zmluvy na Sekretariáte Organizácie Spojených národov;
  - h) v plnení funkcií uvedených v iných ustanoveniach tohto dohovoru.
2. Ak vznikne rozpor medzi niektorým štátom a depozitárom o výkone jeho funkcií, depozitár musí upozorniť na túto záležitosť signatárske štáty, zmluvné štáty a príslušný orgán medzinárodnej organizácie, ak sa jej vec týka.

Článok 78

Správa a oznámenie

S výnimkou prípadov, keď zmluva alebo tento dohovor ustanovuje inak, správa alebo oznámenie, ktoré má urobiť ktorýkoľvek štát podľa tohto dohovoru:

- a) sa odovzdáva buď priamo štátom, ak nie je depozitár, alebo depozitárovi;
- b) sa považuje za podané príslušným štátom okamihom jeho prijatia štátom, ktorému bolo určené, prípadne okamihom jeho prijatia depozitárom;
- c) ak sa odovzdá depozitárovi, považuje sa za prijaté štátom, ktorému je určené, okamihom, keď informoval tento štát depozitár v súlade s článkom 77 ods. 1 písm. e).

Článok 79

Oprava chýb v textoch alebo overených odpisoch zmlúv

1. Ak sa po určení autentického textu zmluvy signatárske a zmluvné štáty spoločne zhodli, že v texte je chyba, bude táto chyba, ak tieto štáty nerozhodli o inom spôsobe opravy, opravená:
  - a) vykonaním príslušnej opravy textu a jej parafovaním náležite splnomocnenými predstaviteľmi;
  - b) vyhotovením listiny alebo výmenou listín obsahujúcich dohodnutú opravu textu;
  - c) vyhotovením opraveného textu celej zmluvy tým istým postupom ako pri vyhotovení pôvodného textu.
2. Ak ide o zmluvu, pre ktorú sa určil depozitár, upovedomí tento depozitár signatárske štáty a zmluvné štáty o chybe a návrhu na jej opravu s uvedením primeranej lehoty, v ktorej sa môže proti navrhutej oprave vzniesť námietka. Ak do skončenia tejto lehoty:
  - a) nebola vznesená žiadna námietka, depozitár vykoná a parafuje opravu v texte, vyhotoví protokol o oprave textu a zašle jeho odpisy zmluvným stranám a štátom, ktoré sú oprávnené stať sa stranami zmluvy;
  - b) bola vznesená námietka, depozitár oznámi námietku signatárskym a zmluvným štátom.
3. Pravidlá uvedené v odsekoch 1 a 2 sa použijú aj v tých prípadoch, ak sa text autenticky vyhotovil vo dvoch alebo viacerých pôvodných jazykoch a ak sa objaví medzi rôznymi textami rozdiel, ktorý sa musí opraviť po dohode signatárskych a zmluvných štátov.
4. Opravený text nahrádza od začiatku chybný text, ledaže signatárske štáty a zmluvné štáty rozhodli inak.

5. Oprava textu zmluvy, ktorá sa zaregistrovala, sa oznámi Sekretariátu Organizácie Spojených národov.
6. Ak sa zistí chyba v overenom odpise zmluvy, depozitár vyhotoví protokol o oprave a zašle jeho odpisy signatárskym a zmluvným štátom.

Článok 80

Registrácia a publikácia zmlúv

1. Zmluvy sa zasielajú po svojom nadobudnutí platnosti Sekretariátu Organizácie Spojených národov podľa okolností na registráciu alebo na zaradenie a zápis do registra, ako aj na publikáciu.
2. Funkcia depozitára zahŕňa splnomocnenie vykonávať úkony podľa predchádzajúceho odseku.

ČASŤ VIII

ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Článok 81

Podpis

Tento dohovor bude otvorený na podpis všetkým štátom, ktoré sú členmi Organizácie Spojených národov alebo niektorej odbornej organizácie alebo Medzinárodnej agentúry pre atómovú energiu alebo sú stranami Štatútu Medzinárodného súdneho dvora, a ktorémukolvek inému štátu, ktorý Valné zhromaždenie Organizácie Spojených národov vyzve, aby sa stal stranou dohovoru, a to do 30. novembra na Spolkovom ministerstve zahraničných vecí Rakúskej republiky a potom do 30. apríla 1970 v sídle Organizácie Spojených národov v New Yorku.

Článok 82

Ratifikácia

Tento dohovor podlieha ratifikácii. Ratifikačné listiny budú uložené u generálneho tajomníka Organizácie Spojených národov.

Článok 83

Prístup

Tento dohovor bude otvorený na prístup každému štátu, ktorý patrí do niektorej z kategórií uvedených v článku 81. Listiny o prístupe budú uložené u generálneho tajomníka Organizácie Spojených národov.

Článok 84

Nadobudnutie platnosti

1. Tento dohovor nadobudne platnosť tridsiatym dňom po dni uloženia tridsiatej piatej ratifikačnej listiny alebo listiny o prístupe.
2. Pre každý štát, ktorý dohovor ratifikuje lebo k nemu pristúpi po uložení tridsiatej piatej ratifikačnej listiny alebo listiny o prístupe, nadobudne dohovor platnosť tridsiatym dňom po uložení jeho ratifikačnej listiny alebo listiny o prístupe.

Článok 85

Autentické texty

Pôvodné vyhotovenie tohto dohovoru, ktorého anglický, čínsky, francúzsky, ruský a španielsky text sú rovnako autentické, bude uložené u generálneho tajomníka Organizácie Spojených národov.

Na dôkaz toho podpísaní splnomocnení, ktorí bol riadne splnomocnení svojimi vládami, tento dohovor podpísali.

Dané vo Viedni dvadsiateho tretieho mája roku tisíc deväťsto šesťdesiatdeväť.

PRÍLOHA

1. Generálny tajomník Organizácie spojených národov založí a vedie zoznam zmierovacích sudcov z kvalifikovaných právnikov. Za tým účelom sa vyzýva každý štát, ktorý je členom Organizácie Spojených národov alebo stranou tohto dohovoru, aby navrhol dvoch zmierovacích sudcov, ktorých mená sa pojmú do zoznamu. Zmierovací sudcovia, včítane tých, ktorí majú nastúpiť na prípadne uprázdnené miesto, sa určujú na obdobie piatich rokov, ktoré sa môže opakovať. Zmierovací sudca, ktorého obdobie sa skončí, bude pokračovať vo výkone funkcie, pre ktorú bol vybraný, podľa nasledujúceho odseku.
2. Ak sa generálnemu tajomníkovi predloží žiadosť podľa článku 66, generálny tajomník predloží spor zmierovacej komisii zriadenej takto:

Štát alebo štáty, ktoré sú jednou zo sporných strán, vymenujú:

- a) jedného zmierovacieho sudcu, ktorý je občanom tohto štátu alebo jedného z týchto štátov, vybraného buď z osôb uvedených v zozname podľa odseku 1, alebo z iných osôb, a
- b) jedného zmierovacieho sudcu, ktorý nie je občanom tohto štátu alebo jedného z týchto štátov, vybraného z osôb, uvedených v zozname.

Štát alebo štáty, ktoré sú druhou spornou stranou, vymenujú dvoch zmierovacích sudcov rovnakým spôsobom. Štyria zmierovací sudcovia, ktorých si strany vybrali, sa musia vymenovať v lehote šesťdesiatich dní odo dňa, keď generálny tajomník dostal žiadosť.

Do šesťdesiatich dní od posledného vymenovania vymenujú štyria zmierovací sudcovia piateho zmierovacieho sudcu vybraného z osôb uvedených v zozname, ktorý bude predsedom.

Ak k vymenovaniu predsedu alebo niektorého z ostatných zmierovacích sudcov nedôjde v lehotách uvedených pre toto vymenovanie, vykoná vymenovanie generálny tajomník do šesťdesiatich dní po uplynutí príslušnej lehoty. Generálny tajomník môže vymenovať za predsedu buď jednu z osôb uvedených v zozname, alebo niektorého z členov Komisie pre medzinárodné právo. Každá z lehôt, v ktorých sa má vykonať vymenovanie, môže sa predĺžiť dohodou sporných strán.

Každé uprázdnené miesto musí byť obsadené tým istým spôsobom ako pri pôvodnom vymenovaní.

3. Zmierovacia komisia sama ustanoví spôsob konania. So súhlasom sporných strán môže zmierovacia komisia požiadať ktorúkoľvek zmluvnú stranu o oznámenie jej ústneho alebo písomného stanoviska. Rozhodnutia a odporúčania zmierovacej komisie sa prijímajú väčšinou hlasov z jej piatich členov.
4. Zmierovacia komisia môže upozorniť sporné strany na akékoľvek opatrenie, ktoré môže uľahčiť priateľské urovanie sporu.
5. Zmierovacia komisia vypočuje strany, posúdi nároky a námietky a urobí stranám návrhy, aby im pomohla dospieť k priateľskému urovnaniu sporu.
6. Zmierovacia komisia vypracuje správu do dvanástich mesiacov od svojho ustanovenia. Jej správa sa ukladá u generálneho tajomníka a zasiela sporným stranám. Správa komisie, včítane záverov o právnych skutočnostiach a včítane právnych úvah v nej obsiahnutých, nezaväzuje strany a má len povahu odporúčaní predkladaných na posúdenie stranám za účelom uľahčenia priateľského urovnania sporu.
7. Generálny tajomník poskytuje zmierovacej komisii potrebnú pomoc a prostriedky. Náklady zmierovacej komisie uhrádza Organizácia Spojených národov.

*) Tu sa uverejňuje slovenský preklad.

